

CZU: 343.222:347.517(478)

<https://doi.org/10.59295/rpijn2025.66>

RĂSPUNDEREA PENALĂ PENTRU ÎNCĂLCAREA LEGISLAȚIEI CU PRIVIRE LA DEȘEURI

DUMNEANU Victor,

Universitatea de Stat din Moldova,
lector universitar,

Departamentul Drept Public al Facultății de Drept

ORCID ID: 0009-0005-6408-1270

SUMMARY

Waste management is one of the most severe problems faced by the Republic of Moldova. This issue causes considerable damage both to ecosystems as a whole and to health, including people's lives. In order to solve this problem, the State has created a complex legal system of sanctions, which, depending on the degree of pollution, applies to both legal entities and individuals for the incorrect management of waste and chemical substances. Thus, in the condition where natural and legal persons violate the legislation regarding the waste regime and considerable damage is caused to the environment, the penalties of the Criminal Code will be applied, as the harshest punishment set up by the law.

In this context, we note that the Republic of Moldova joined the consortium formed by 19 countries within the project "Information and Investigation Protocol on Environmental Crimes Based on Multiple Data Sources", which aims to create and implement the protocol for the effective investigation of environmental crimes (waste management), capitalizing on the integration of innovative monitoring and analysis technologies.

Keywords: crime, environment, pollution, sanction, waste management.

Una din problemele cele mai acute cu care se confruntă Republica Moldova este problema gestionării incorecte a deșeurilor, care provoacă daune considerabile atât ecosistemelor în ansamblu, cât și sănătății, inclusiv vieții persoanelor. De altfel, această problemă este una de interes atât european cât și mondial, care încă nu este soluționată, și se pare că soluționarea acesteia, reieșind din intențiile autorităților este programată în timp, cel puțin pentru anul 2050. [1]

Republica Moldova și-a propus soluționarea acestei probleme în conformitate cu Strategia de gestionare a deșeurilor în Republica Moldova pentru anii 2013-2027, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 248 din 10.04.2013.[2] Astfel, Guvernul RM va stabili cadrul legal și instituțional necesar pentru a sprijini alinierea treptată a practicilor noastre de gestionare a deșeurilor la cele ale Uniunii Europene. Prin

intermediul unor parteneriate la nivel internațional, național și local, vom încuraja și vom atrage nivelul necesar de investiții pentru a permite dezvoltarea durabilă a sectorului, în conformitate cu necesitățile prioritare și într-un ritm accesibil pentru societate. Cu regret, este de menționat, că realitatea rămâne a fi una foarte tristă, dacă nu dramatică, mai ales în partea ce ține de realizarea în practică a acestei Strategii. Gestionarea necorespunzătoare a deșeurilor pe parcursul ultimilor ani afectează comunitățile locale, amenință mediul și contribuie la emisiile globale de gaze cu efect de seră. În contextul creșterii economice a volumului și diversității deșeurilor generate, gestionarea și reciclarea deșeurilor reprezintă priorități locale, naționale și internaționale, fapt constatat chiar de autorii Strategiei.[3] Reieșind din datele Inspectoratului pentru Protecția Mediului pentru anul 2023 la capitolul Gestionarea deșeurilor au fost constatate 1130 de depozite de deșeurii municipale pe o suprafață de 1 271, 84 ha. Totodată, au fost constatate și 1398 de gunoiști neconforme, dintre care 772 au fost lichidate în anul 2022, iar altele 626 sunt în proces de lichidare. Pe parcursul anului 2023 Inspectoratul pentru Protecția Mediului și structurile sale din teritoriu au efectuat controale planificate și inopinate, astfel încât au întocmit 1498 acte de inspectare și 345 procese-verbale de control la compartimentul gestionarea deșeurilor și 62 procese-verbale de control la compartimentul substanțe chimice. Fără îndoială ca au fost constatate abateri de la legislația cu privire la deșeurii, astfel încât au fost aplicate sancțiuni pecuniare în valoare de 4 791 000, 0 lei [4].

Este de menționat faptul, că la momentul actual există câteva mecanisme juridice care într-o formă sau alta încearcă să asigure executarea legislației cu privire la deșeurii, dar din punct de vedere pragmatic succesele la acest capitol lasă foarte mult de dorit. Anume din acest punct de vedere ne propunem în continuare să analizăm legislația penală, care prevede răspunderea pentru încălcarea regimului cu privire la gestionarea deșeurilor. Din punct de vedere a legislației de mediu termenul „gestionarea deșeurilor” conține un amalgam de acțiuni îndreptate/merite să asigure întregul proces, de la „colectare” a deșeurilor până la „eliminarea” acestora, astfel încât să dispară riscul poluării, care conform legii penale [5] pune „în pericol viața sau sănătatea populației, ori dacă a existat pericolul cauzării unor daune în proporții mari”. De asemenea, legislația penală determină răspunderea pentru „încălcarea cerințelor securității de mediu la proiectarea, evaluarea, avizarea, amplasarea,

construcția, reconstrucția, instalarea, lichidarea, demolarea sau punerea în exploatare, precum și la exploatarea infrastructurii de gestionare a deșeurilor, inclusiv a celor periculoase, a substanțelor și a produselor chimice, radioactive, a construcțiilor industriale, de transportare, hidrotehnice, agricole, științifice, locative, educaționale, culturale, sociale sau a altor obiective de către persoanele responsabile de respectarea lor, dacă aceasta a cauzat daune în proporții mari” [6]. Până la intrarea în vigoare a Legii nr. 136 din 06.06.2024 pentru modificarea unor acte normative (modificarea Codului penal și a Codului contravențional), în vigoare din 07.09.2024 [7], nu a fost pronunțată nici o sentință în legătură cu încălcarea legislației cu privire la deșeuri. Trebuie însă să menționăm faptul că, în redacția veche a art. 223 alin. 1 a Codului penal, nu se regăsea fapta prejudiciabilă exprimată prin încălcarea cerințelor securității de mediu la exploatarea infrastructurii de gestionare a deșeurilor, inclusiv a celor periculoase, a substanțelor și a produselor chimice, radioactive.

Obiectul juridic special al infracțiunii nominalizate îl constituie totalitatea relațiilor sociale cu privire la respectarea cerințelor securității de mediu. Obiectul material sunt ecosistemele în valoarea lor naturală (solul, subsolul, resursele acvatice, silvice, piscicole, regnul animal, aerul atmosferic), care sunt interdependente și se influențează reciproc.

Latura obiectivă a infracțiunii include: 1) Fapta prejudiciabilă care se exprimă prin acțiuni sau inacțiuni ce se manifestă prin încălcarea cerințelor securității de mediu la proiectarea, evaluarea, avizarea, amplasarea, construcția, reconstrucția, instalarea, lichidarea, demolarea sau punerea în exploatare, precum și la exploatarea infrastructurii de gestionare a deșeurilor, inclusiv a celor periculoase, a substanțelor și a produselor chimice, radioactive, a construcțiilor industriale, de transportare, hidrotehnice, agricole, științifice, locative, educaționale, culturale, sociale sau a altor obiective de către persoanele responsabile de respectarea lor; 2) urmările prejudiciabile care constau în cauzarea daunelor în proporții mari; 3) legătura causală între fapta prejudiciabilă și urmările prejudiciabile. Dispoziția articolului nominalizat, face trimitere la legislația cu privire la protecția mediului.

Cerințele securității de mediu nominalizate, inclusiv procesul de gestionare a deșeurilor, este determinat de legislația specială de mediu. [8] Procedura de evaluare a impactului asupra mediului, se realizează după cum urmează, prin următoarele acțiuni expres prevăzute de legislație:

a) elaborarea programului de realizare a evaluării impactului asupra mediului;
b) elaborarea raportului de evaluare a impactului asupra mediului de către inițiatorul activității planificate;

c) desfășurarea consultărilor publice cu autoritățile administrației publice centrale și locale interesate și cu publicul interesat, la nivel local, național și în context transfrontalier, după caz;

d) examinarea de către Agenția de Mediu și Comisia tehnică a informațiilor prezentate în raportul privind evaluarea impactului asupra mediului, a oricăror altor informații furnizate suplimentar de către inițiator, precum și a informațiilor recepționate în urma desfășurării consultărilor publice prevăzute la lit. c);

e) emiterea de către Agenția de Mediu a deciziei motivate cu privire la acordul de mediu în conformitate cu art. 10⁵ al Legii 86/2014, luând în considerare rezultatele examinării menționate la lit. d) și, după caz, propria examinare suplimentară;

f) includerea deciziei privind acordul de mediu și a acordului de mediu, în cazul emiterii acestuia, în aprobarea de dezvoltare a activității planificate, în conformitate cu art. 24 al Legii 86/2014.

Totodată, art. 2 alin. 15) al Legii privind deșeurile, caracterizează gestionarea deșeurilor ca fiind procesul ce asigură colectarea, transportul, valorificarea și eliminarea deșeurilor, inclusiv supravegherea acestor operațiuni și întreținerea ulterioară a amplasamentelor de eliminare, inclusiv acțiunile întreprinse de un comerciant sau un broker. [9] Respectiv, infrastructura de gestionare a deșeurilor reprezintă totalitatea instalațiilor care asigură și participă la procesul de gestionare a deșeurilor.

Astfel, prin noțiunea de instalație destinată operațiunilor de gestionare a deșeurilor, trebuie de înțeles ca fiind – unitate tehnică, un teren, o clădire sau o parte a unei clădiri de pe un amplasament, în care se desfășoară activități de:

a) colectare, stocare, valorificare sau eliminare a deșeurilor, în baza autorizației eliberate conform art. 25 alin. (3) a Legii 209/2016 privind deșeurile;

b) tratare în instalații mici a deșeurilor specificate în anexa nr. 3¹ tabelul 3, în baza autorizației eliberate conform art. 25 alin. (5) a Legii 209/2016 privind deșeurile;

c) valorificare a deșeurilor, în baza unei derogări conform art. 27 a Legii 209/2016 privind deșeurile.

Conform art. 15²) a Legii 209/2016 privind deșeurile, instalație mică , reprezintă – instalație de tratare a deșeurilor biodegradabile, care prelucrează asemenea deșeuri, pentru un singur depozit de deșeuri, în cantități care nu depășesc 20 de tone (capacitatea instalației), cu condiția ca volumul total anual de deșeuri biodegradabile prelucrate să nu depășească 100 de tone, iar în conformitate cu art. 15³) a Legii 209/2016 privind deșeurile, instalație mobilă, reprezintă – instalație destinată gestionării deșeurilor, care este capabilă să se deplaseze și să funcționeze în mod independent și care nu își pierde operabilitatea atunci când este mutată.

În partea ce ține de substanțele și produsele chimice, legislația specială prevede obligațiile persoanelor fizice și juridice în Legea Nr. 277 din 29.11.2018 privind substanțele chimice [10].

Infrațiunea este una cu caracter material, astfel încât se consumă din momentul survenirii consecințelor materiale care se determină ca daune în proporții mari, adică valoarea bunurilor dobândite, primite, fabricate, distruse, poluate, utilizate, transportate, păstrate, comercializate, trecute peste frontiera vamală, valoarea pagubei pricinuite de o persoană sau de un grup de persoane, care depășește 20 de salarii medii lunare pe economie prognozate, stabilite prin hotărârea de Guvern în vigoare la momentul săvârșirii faptei[11], care este de 13 700 lei pentru anul 2024 [12].

Aliniatul 2 al art. 223 al Codului penal, stabilește răspunderea penală pentru faptele prevăzute la alin. (1), dacă acestea au provocat: a) depășirea nivelului radiației; b) daune sănătății populației; c) pieirea animalelor; d) daune în proporții deosebit de mari. Mărirea esențială a fondului radioactiv constă în ridicarea nivelului radiației ce depășește limita admisă, adică în cazul în care nivelul de radiație în aer depășește 0,2 Roentgen/oră. Daunele sănătății populației pot fi exprimate prin vătămarea interității corporale sau a sănătății de orice grad cel puțin a unei singure persoane sau îmbolnăvirea ei. Pieirea animalelor se stabilește nu numai după numărul animalelor pierite, ci se ține cont și de mărirea populației lor. Alte urmări grave se atestă, de exemplu, atunci când a fost produsă emisia în atmosferă a reziduurilor industriale, și în zonă nivelul de radiație s-a ridicat într-atât, încât a poluat sectoarele populate ale orașului etc. [13] Daunele în proporții deosebit de mari se consideră, valoarea bunurilor dobândite, primite, fabricate, distruse, poluate, utilizate, transportate, păstrate, comercializate, trecute peste frontiera vamală,

valoarea pagubei pricinuite de o persoană sau de un grup de persoane, care depășește 40 de salarii medii lunare pe economie prognozate, stabilite prin hotărârea de Guvern în vigoare la momentul săvârșirii faptei. [14]

Aliniatul 3 al art. 223 al Codului penal, determină răspunderea pentru faptele prevăzute la alin. (1) sau (2), dacă acestea au provocat: a) pieirea animalelor incluse în Cartea Roșie a Republicii Moldova; sau, b) daune în ariile protejate de stat. *Cartea Roșie reprezintă* – un document oficial care include lista speciilor de plante și animale dispărute, critic periclitare, periclitare, vulnerabile, rare și nedeterminate de pe teritoriul Republicii Moldova, informația generală privind statutul, starea, arealul, precum și metodele de protecție, conservare și răspîndire a acestora, iar *obiecte ale Cărții Roșii, sunt* – speciile de plante și animale raportate la categoria resurselor naturale de importanță națională și supuse unui regim special de protecție, conservare și restabilire. [15] În partea ce ține de *ariile naturale protejate* – acestea, reprezintă spațiile naturale, delimitat geografic, cu elemente naturale reprezentative și rare, desemnat și reglementat în scopul conservării și protecției tuturor factorilor de mediu din limitele lui și sunt reglementate și clasificate de Legea nr. 1538 din 25.02.1998 privind fondul ariilor naturale protejate de stat. [16]

Cea mai aspră pedeapsă penală în limitele art. 223 alin. 4 al Codului penal, se va aplica pentru faptele prevăzute la alin. (1)–(3), dacă acestea au provocat din imprudență decesul persoanei.

Latura subiectivă a infracțiunii se manifestă prin intenție sau imprudență față de acțiunea/inacțiunea prejudiciabilă și imprudență față de consecințele prejudiciabile.

Subiectul infracțiunii este unul special, astfel încât urmează a fi atrasă la răspundere persoana fizică responsabilă, care la momentul infracțiunii a atins vârsta de 16 ani și este responsabilă de respectarea cerințelor securității de mediu la proiectarea, evaluarea, avizarea, amplasarea, construcția, reconstrucția, instalarea, lichidarea, demolarea sau punerea în exploatare, precum și la exploatarea infrastructurii de gestionare a deșeurilor, inclusiv a celor periculoase, a substanțelor și a produselor chimice, radioactive, a construcțiilor industriale, de transportare, hidrotehnice, agricole, științifice, locative, educaționale, culturale, sociale sau a altor obiective. În așa fel, subiectul infracțiunii urmează a fi identificat reieșind din faptul, că aceasta cunoaște despre obligațiunile sale de a respecta toate cerințele/norme

securității de mediu. Asemenea subiecți pot fi proiectanții, experții, funcționarii publici care efectuează evaluarea impactului asupra mediului.

De asemenea subiect al infracțiunii poate fi și persoana juridică care practică activitate economică de întreprinzător.

În aceeași ordine de idei, legislația penală prevede răspunderea pentru încălcarea regulilor de gestionare a substanțelor și produselor chimice, a deșeurilor, inclusiv a celor periculoase și radioactive.[17]

Analizând prevederile și conținutul art. 224 al Codului penal, de asemenea putem constata că acesta a suferit modificări esențiale după intrarea în vigoare a Legii nr. 136 din 06.06.2024 pentru modificarea unor acte normative (modificarea Codului penal și a Codului contravențional).

Obiectul juridic special al infracțiunii îl reprezintă relațiile sociale care asigură în mod constant și permanent respectarea regulilor ce țin de fabricarea, importul, exportul, stocarea, depozitarea, înhumarea, păstrarea, transportarea sau utilizarea, tratarea și valorificarea substanțelor și a produselor chimice periculoase, a deșeurilor, inclusiv a celor periculoase. Obiectul material îl reprezintă resursele naturale și obiectele naturii: solul, apele, aerul atmosferic, regnul animal, regnul vegetal.

Latura obiectivă a infracțiunii se caracterizează prin: 1) Fapta prejudiciabilă, care se exprimă prin acțiune sau inacțiune, și anume: în încălcarea regulilor stabilite ce țin de fabricarea, importul, exportul, stocarea, depozitarea, înhumarea, păstrarea, transportarea sau utilizarea, tratarea și valorificarea substanțelor și a produselor chimice periculoase, a deșeurilor, inclusiv a celor periculoase; 2) urmările prejudiciabile care constau în pericol cauzării de daune vieții sau sănătății populației ori dacă a existat pericolul cauzării unor daune în proporții mari; 3) legătura causală între fapta prejudiciabilă și urmările prejudiciabile. Dispoziția articolului nominalizat, face trimitere la legislația cu privire la protecția mediului și în special la Legea Nr. 277 din 29.11.2018 privind substanțele chimice, astfel încât aceasta reglementează obligațiile persoanelor fizice și juridice care produc sau plasează pe piață substanțe sau amestecuri chimice, interdicțiile și restricțiile privind producerea, plasarea pe piață, importul, exportul și utilizarea substanțelor și amestecurilor chimice periculoase, condițiile de clasificare, etichetare și ambalare a substanțelor și amestecurilor chimice, crearea și menținerea unui registru al produselor chimice, procedura de raportare a

produselor chimice, procedura de autorizare a produselor chimice periculoase, obligațiile de raportare, controlul și alte aspecte cu privire la substanțele și amestecurile chimice și are ca scop de a proteja viața și sănătatea umană, mediul și proprietatea de efectele nocive ale substanțelor și amestecurilor chimice.[18]

Componența dată de infracțiune are un caracter formal-material. Ea se consideră consumată din momentul creării pericolului cauzării de daune vieții sau sănătății populației ori dacă a existat pericolul cauzării unor daune în proporții mari.

Pericolul în cazul dat, trebuie să fie unul real, eminent și imediat, care se caracterizează în existența unor situații și împrejurări care puteau cauza apariția unor consecințe dăunătoare vieții sau sănătății populației ori dacă a existat pericolul cauzării unor daune în proporții mari. Existența pericolului real/iminent/imediat se apreciază în fiecare caz de către organele de urmărire penală sau de către instanța de judecată.

În literatura juridică de specialitate se consideră că, un element obiectiv care confirmă existența unui asemenea pericol îl constituie înaltul grad de probabilitate a survenirii consecințelor periculoase, a cauzării de daune esențiale sănătății populației sau mediului, care în alte împrejurări n-ar fi existat. Conținutul pericolului constă în posibilitatea cauzării de daune esențiale sănătății populației, prin care se înțelege, minimum, cauzarea unei daune periculoase pentru viața și sănătatea persoanei (îmbolnăvirea, cauzarea de vătămări de diferite grade ale integrității corporale sau sănătății etc.), sau posibilitatea cauzării de daune esențiale mediului, adică înrăutățirea calității mediului și a stării resurselor naturale, legate de poluarea, otrăvirea sau impurificarea lui, sau înrăutățirea condițiilor ecologice, sau îmbolnăvirea și pieirea în masă a animalelor.[19]

În partea ce ține de regimul juridic al deșeurilor, este necesar de menționat ca și anterior, că regulile stabilite ce țin de fabricarea, importul, exportul, stocarea, depozitarea, înhumarea, păstrarea, transportarea sau utilizarea, tratarea și valorificarea deșeurilor, inclusiv a celor periculoase sunt determinate de Legea nr. 209 din 29.07.2016 privind deșeurile.

Prin noțiunea de deșeurile periculoase trebuie de înțeles, orice deșeurile care prezintă una sau mai multe din proprietățile periculoase specificate în anexa nr. 3 și care se încadrează în categoria deșeurilor periculoase din Lista deșeurilor, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 99/2018.[20]

Aliniatul 2 al art. 224 al Codului penal, prevede răspunderea penală pentru încălcarea regulilor stabilite ce țin de colectarea, transportarea, valorificarea sau eliminarea deșeurilor, inclusiv a celor periculoase, de controlul acestor operațiuni și de întreținerea ulterioară a spațiilor de eliminare, dacă a existat pericolul de a cauza: a) daune sănătății populației; b) daune calității aerului, solului, apei; c) reducerea regnului animal și/sau vegetal; d) daune în proporții mari. Reiterăm, că starea de pericol trebuie să fie unul real, eminent și imediat. Spre exemplu în cazul activității economice de antreprenariat agentul economic nu deține acte permissive de mediu, însă în procesul tehnologic folosește resursele acvatice sau poluează aerul, solul, acesta poate fi atras la răspundere penală, deoarece prin aceasta deja aduce daune ecosistemelor.

Aliniatul 3 al art. 224 al Codului penal, prevede răspunderea penală, pentru faptele prevăzute la alin. (1) sau (2): a) săvârșite în zona unei calamități naturale; b) săvârșite într-o arie naturală protejată de stat; c) soldate cu pieirea animalelor; d) care au cauzat daune în proporții deosebit de mari. Prin urmare, urmează de a aplica sancțiuni penale, dacă faptele descrise la aliniatul (1) sau (2), au fost săvârșite în zona calamităților naturale, care reprezintă evenimente catastrofale cu origini atmosferice, geologice și hidrologice care pot provoca decese, daune materiale și perturbări ale ecosistemelor. Calamitățile naturale apar atunci când echilibrul natural al forțelor care influențează pământul este perturbat. Din propria experiență cunoaștem cu toții, că pentru Republica Moldova cauza comună a tuturor calamităților naturale sunt condițiile meteorologice extreme, cutremurele și inundațiile, alunecările de teren. În cazul calamităților naturale se stabilește regimul de situație excepțională.

Regimul ariilor naturale protejate de stat, este reglementat de Legea nr. 1538 din 25.02.1998 privind fondul ariilor naturale protejate de stat.

În partea ce ține de pieirea animalelor se va ține cont de numărul animalelor decedate și cauza pieirii.

Se consideră daune deosebit de mari valoarea bunurilor dobândite, primite, fabricate, distruse, poluate, utilizate, transportate, păstrate, comercializate, trecute peste frontiera vamală, valoarea pagubei pricinuite de o persoană sau de un grup de persoane, care depășește 40 de salarii medii lunare pe economie prognozate, stabilite prin hotărârea de Guvern în vigoare la momentul săvârșirii faptei.

Concomitent, alineatul 4 al art. 224 al Codului penal prevede răspunderea penală pentru faptele prevăzute la alin. (1)–(3) care au provocat din imprudență decesul persoanei.

Latura subiectivă a infracțiunii se caracterizează prin intenție sau imprudență față de acțiunea/inacțiunea prejudiciabilă și imprudență față de consecințele prejudiciabile.

Subiectul infracțiunii este special, astfel încât acesta este persoana fizică responsabilă, care la momentul infracțiunii a atins vârsta de 16 ani și este responsabilă de respectarea regulilor stabilite ce țin de fabricarea, importul, exportul, stocarea, depozitarea, înhumarea, păstrarea, transportarea sau utilizarea, tratarea și valorificarea substanțelor și a produselor chimice periculoase, a deșeurilor, inclusiv a celor periculoase. Acești subiecți pot fi, și se referă la activitatea producătorilor, importatorilor, exportatorilor, comercianților și utilizatorilor de substanțe ca atare și în amestecuri chimice sau în articole.

Rieșind din conținutul art. 224 al Codului penal, subiect al infracțiunii poate fi persoana juridică.

Conform art. 28 alineat 9 al Legii nr. 131 din 08.06.2012 privind controlul de stat, la stabilirea încălcărilor ce conțin semne ale componenței unei infracțiuni, dar care nu s-au soldat cu cauzarea de prejudicii vieții și sănătății persoanei, organul de control întocmește procesul-verbal de control în care se indică prejudiciul pe care l-a stabilit, în limita competențelor, ca fiind cauzat prin încălcările constatate ale legislației, și prescripția privind înlăturarea acestor încălcări. Organul de control sesizează procurorul sau organul de urmărire penală competent cu privire la identificarea semnelor componenței de infracțiune, printr-o sesizare, la care, în mod obligatoriu, se anexează procesul-verbal de control și materialele ce țin de controlul în cauză, care se transmite acestuia în termen de 5 zile lucrătoare de la data epuizării procedurilor stabilite la art.29 și a expirării termenului stabilit la art.30 alin.(1¹) sau alin.(1²), în cazul în care procesul-verbal de control nu a fost contestat, sau de la data emiterii deciziei organului de control pe marginea cererii prealabile de contestare, emise în conformitate cu prevederile art.30 alin.(2). Totodată, alineatul (9¹), determină că, în cazul în care la stabilirea încălcărilor ce conțin semne ale componenței unei infracțiuni s-a constatat că acestea s-au soldat cu cauzarea de prejudicii vieții și sănătății persoanei, organul de control, în termen de 3 zile lucrătoare de la data

întocmirii procesului-verbal de control, expediază procurorului sau organelor de urmărire penală competente o sesizare despre identificarea semnelor componente unei infracțiuni, la care, în mod obligatoriu, se anexează procesul-verbal de control și materialele ce țin de controlul în cauză.[21]

Conform art. 266 al Codului de procedură penală, urmărirea penală a infracțiunilor de mediu, țin de competența Ministerului Afacerilor Interne.[22]

BIBLIOGRAFIE:

1. Parlamentul European. [Accesat : 30.09.2024] Disponibil: <https://www.europarl.europa.eu/topics/ro/article/20180328STO00751/gestionarea-durabila-a-deeurilor-ce-face-ue>
2. Hotărârea Guvernului nr. 248 din 10.04.2013 cu privire la Strategia de gestionare a deșeurilor în Republica Moldova pentru anii 2013-2027. În: Monitorul Oficial Nr. 82, art. 306 din 12.04.2013
3. Hotărârea Guvernului nr. 248 din 10.04.2013 cu privire la Strategia de gestionare a deșeurilor în Republica Moldova pentru anii 2013-2027. În: Monitorul Oficial Nr. 82, art. 306 din 12.04.2013
4. Anuarul – IPM 2023. Protecția mediului în Republica Moldova. Chișinău 2024. [Accesat : 30.09.2024] Disponibil: <https://ipm.gov.md/ro/rapoarte-anuale>
5. Art. 224 alin. 1 al Codului penal, aprobat prin Legea nr. 985 din 18.04.2002. În: Monitorul Oficial Nr. 72-74 art. 195 Publicat : 14-04-2009
6. Art. 223 alin. 1 al Codului penal, aprobat prin Legea nr. 985 din 18.04.2002. În: Monitorul Oficial Nr. 72-74 art. 195 Publicat : 14-04-2009
7. Legea nr. 136 din 06.06.2024 pentru modificarea unor acte normative (modificarea Codului penal și a Codului contravențional), în vigoare din 07.09.2024. În: Monitorul Oficial Nr.245-246, art. 353 din 07.06.2024
8. Legea nr. 86 din 29.05.2014 privind evaluarea impactului asupra mediului *. În: Monitorul Oficial Nr.414-417, art. 716 din 08.11.2023, Legea nr. 209 din 29.07.2016 privind deșeurile. În: Monitorul Oficial Nr.260-263, art. 373 din 20.06.2024
9. Legea nr. 209 din 29.07.2016 privind deșeurile. În: Monitorul Oficial Nr.260-263, art. 373 din 20.06.2024
10. Legea Nr. 277 din 29.11.2018 privind substanțele chimice. În: Monitorul Oficial Nr. 49-58 art. 109 Publicat : 15-02-2019
11. Art. 126 alin. 1 al Codului penal, aprobat prin Legea nr. 985 din 18.04.2002. În: Monitorul Oficial Nr. 72-74 art. 195 Publicat : 14-04-2009
12. Hotărârea Guvernului Nr. 1033 din 21.12.2023. În: Monitorul Oficial Nr. 495-496 art. 1217 Publicat : 22-12-2023

13. BRÂNZĂ, S., ULIANOVSKI, X., STATI, V., GROSU, V., ȚURCANU, I. Drept penal. Partea specială, vol. II, Ed. II, Chișinău Cartier Juridic, USM, 2005, p. 389
14. Art. 126 alin. (1¹) al Codului penal, aprobat prin Legea nr. 985 din 18.04.2002. În: Monitorul Oficial Nr. 72-74 art. 195 Publicat : 14-04-2009
15. Art. 4 din Legea nr. 325 din 15.12.2005 cu privire la Cartea Roșie a Republicii Moldova. În: Monitorul Oficial Nr. 21-24 art. 95 Publicat : 03-02-2006
16. Art. 2 din Legea nr. 1538 din 25.02.1998 privind fondul ariilor naturale protejate de stat. În: Monitorul Oficial Nr. 66-68 art. 442 Publicat : 16-07-1998
17. Art. 224 al Codului penal, aprobat prin Legea nr. 985 din 18.04.2002. În: Monitorul Oficial Nr. 72-74 art. 195 Publicat : 14-04-2009
18. Legea Nr. 277 din 29.11.2018 privind substanțele chimice. În: Monitorul Oficial Nr. 49-58 art. 109 Publicat : 15-02-2019
19. BRÂNZĂ, S., ULIANOVSKI, X., STATI, V., GROSU, V., ȚURCANU, I. Drept penal. Partea specială, vol. II, Ed. II, Chișinău Cartier Juridic, USM, 2005, p. 391
20. Hotărârea Guvernului Nr. 99 din 30.01.2018 pentru aprobarea Listei deșeurilor. În: Monitorul Oficial Nr. 33 - 39 art. 115 Publicat : 02-02-2018
21. Legea nr. 131 din 08.06.2012 privind controlul de stat. În: Monitorul Oficial Nr. 181-184 art. 595 Publicat : 31-08-2012
22. Codul de procedură penală al Republicii Moldova nr. 122 din 14-03-2003. În: Monitorul Oficial Nr. 248-251 art. 699 Publicat : 05-11-2013